
PASAULES ANTIDOPINGA
KODEKSS
**STARPTAUTISKAIS
STANDARTS**

AIZLIEGTO VIELU SARAKSTS

2018. GADA JANVĀRIS

PASAULES ANTIDOPINGA AĢENTŪRA
Godīga spēle

Dokumenta "Aizliegtais saraksts" oficiālo tekstu glabā Pasaules Antidopinga aģentūra, un to publicē angļu un franču valodā. Ja starp teksta versijām angļu un franču valodā ir pretrunas, noteicošā ir teksta versija angļu valodā.

Šis saraksts stājas spēkā 2018. gada 1. janvārī.

VIELAS UN METODEDES AIZLIEGTAS VIENMĒR (SACENSĪBU LAIKĀ UN ĀRPUS TĀM)

SASKAŅĀ AR PASAULES ANTIDOPINGA KODEKSA 4.2.2. PUNKTU VISAS AIZLIEGTĀS VIELAS UZSKATA PAR "ĪPAŠAJĀM VIELĀM", IZŅEMOT S1., S2., S4.4., S4.5., S6.A. PUNKTĀ MINĒTO KLAŠU VIELAS UN M1., M2. UN M3. PUNKTĀ MINĒTĀS AIZLIEGTĀS METODEDES.

AIZLIEGTĀS VIELAS

S0. NEAPSTIPRINĀTAS VIELAS

Jebkura farmakoloģiskā viela, kura nav iekļauta citās saraksta nodaļās un kuru valsts veselības aizsardzības nozares reglamentējošā institūcija nav apstiprinājusi lietošanai cilvēku ārstēšanā (piemēram, zāles, kuras tiek pētītas pirmsklīniskajos un klīniskajos pētījumos vai kuru lietošana ir pārtraukta, dizaina narkotikas un vielas, kas apstiprinātas tikai veterinārajai lietošanai), ir aizliegta visu laiku.

S1. ANABOLISKIE LĪDZEKĻI

Anabolisko līdzekļu lietošana ir aizliegta.

1. ANABOLISKIE ANDROGĒNIE STEROĪDI (AAS)

a) Eksogēnie* AAS, tostarp šādi:

1-androstendiols (5α -androst-1-ēn-3 β ,17 β -diols);
1-androstēndions (5α -androst-1-ēn-3,17-dions);
1-androsterons (3 α -hidroksi- 5α -androst-1-ēn-17-ons);
1-testosterons (17 β -hidroksi- 5α -androst-1-ēn-3-ons);
4-hidroksitestosterons (4,17 β -dihidroksiandrost-4-ēn-3-ons);
bolandiols (estr-4-ēn-3 β ,17 β -diols); bolasterons;
kalusterons; klostebols;
danazols ([1,2]oksazol[4',5':2,3]pregna-4-ēn-20-in-17 α -ols); dehidrohlormetiltestosterons (4-hlor-17 β -hidroksi-17 α -metilandrosta-1,4-diēn-3-ons); dezoksimetiltestosterons (17 α -metil- 5α -androst-2-ēn-17 β -ols); drostanolons;
etilestrenols (19-norpregna-4-ēn-17 α -ols);
fluoksimesterons;
formebolons;
furazabols (17 α -metil[1,2,5]oksadiazol[3',4':2,3]- 5α -androstān-17 β -ols);
gestrinons;
mestanolons;
mesterolons;
metandienons (17 β -hidroksi-17 α -metilandrosta-1,4-diēn-3-ons);
metenolons;
metandriols;
metasterons (17 β -hidroksi-2 α ,17 α -dimetil- 5α -androstān-3-ons);
metildienolons (17 β -hidroksi-17 α -metilestra-4,9-diēn-3-ons);

metil-1-testosterons (17 β -hidroksi-17 α -metil-5 α -androst-1- \bar{e} n-3-ons);
metilnortestosterons (17 β -hidroksi-17 α -metilestr-4- \bar{e} n-3-ons);
metiltestosterons;
metribolons (metiltriēnolons, 17 β -hidroksi-17 α -metilestra-4,9,11-triēn-3-ons);
mibolons;
norboletons;
norklostebols;
noretandrolons;
oksabolons;
oksandrolons;
oksimesterons;
oksimetolons;
prostanozols (17 β -[(tetrahidropirān-2-il)oksi]-1'H-pirazolo[3,4:2,3]-5 α - androstāns);
hinbolons;
stanazolols;
stenbolons;
tetrahydrogestrinons (17-hidroksi-18 α -homo-19-nor-17 α -pregna- -4,9,11-triēn-3-ons);
trenbolons (17 β -hidroksiestr-4,9,11-triēn-3-ons)

un citas vielas, kurām ir līdzīga ķīmiskā struktūra vai bioloģiskā iedarbība.

b) Endogēnie AAS, ja tos ievada no ārienes:**

19-norandrostēndiols (estr-4- \bar{e} n-3,17-diols);
19-norandrostēndions (estr-4- \bar{e} n-3,17-dions);
androstānolons (5 α -dihidrotesterons, 17 β -hidroksi-5 α -androstān-3-ons);
androstēndiols (androst-5- \bar{e} n-3 β ,17 β -diols);
androstēndions (androst-4- \bar{e} n-3,17-dions);
boldenons;
boldions (androsta-1,4-diēn-3,17-dions);
nandrolons (19-nortesterons);
prasterons (dehidroepiandrosterons, DHEA, 3 β -hidroksiandrost-5- \bar{e} n-17-ons);
testosterons;

un to metabolīti un izomēri, tostarp arī šādi:

3 β -hidroksi-5 α -androstān-17-ons;
5 α -androst-2- \bar{e} n-17-ons;
5 α -androstān-3 α ,17 α -diols;
5 α -androstān-3 α ,17 β -diols;
5 α -androstān-3 β ,17 α -diols;
5 α -androstān-3 β ,17 β -diols;
5 β -androstān-3 α ,17 β -diols;
7 α -hidroksi-DHEA;
7 β -hidroksi-DHEA;
4-androstēndiols (androst-4- \bar{e} n-3 β ,17 β -diols);
5-androstēndions (androst-5- \bar{e} n-3,17-dions);
7-keto-DHEA;
19-norandrosterons;
19-noretioholanolons;
androst-4- \bar{e} n-3 α ,17 α -diols;

androst-4-ēn-3 α ,17 β -diols;
androst-4-ēn-3 β ,17 α -diols;
androst-5-ēn-3 α ,17 α -diols;
androst-5-ēn-3 α ,17 β -diols;
androst-5-ēn-3 β ,17 α -diols;
androsterons;
epi-dihidrotestosterons;
epitestosterons;
etioholanolons.

2. CITI ANABOLISKIE LĪDZEKĻI

Tostarp šādi līdzekļi:

klenbuterols, selektīvie androgēno receptoru modulatori (SARM, piemēram, andarīns, LGD-4033, ostarīns un RAD140), tibolons, zeranolis un zilpaterols.

Šajā sadaļā

* "eksogēna" viela ir viela, ko organisms parasti nevar izstrādāt dabiskā veidā;

** "endogēna" viela ir viela, kas organismā parasti veidojas dabiski.

S2. PEPTĪDU HORMONI, AUGŠANAS FAKTORI UN TIEM RADNIECĪGAS VIELAS, UN MIMĒTIĶI

Aizliegtas ir šādas vielas un citas vielas, kurām ir līdzīga ķīmiskā struktūra vai bioloģiskā iedarbība:

1. eritropoetīns (EPO) un vielas, kas stimulē eritropoēzi, tostarp arī šādas vielas:

- 1.1. eritropoetīna receptoru agonisti, piemēram,
darbepoetīns (dEPO);
eritropoetīns (EPO);
vielas, kuru pamatā ir eritropoetīns [EPO-Fc, metoksipolietilēna glikolepoetīns beta (CERA)];
EPO mimētiķi un vielas, kas satur šos mimētiķus (piemēram, *CNTO-530* un peginesatīds);
- 1.2. hipoksijas izraisītā faktora (HIF) aktivatori, piemēram,
argons;
kobalts;
molidustats;
roksadustats (FG-4592);
ksenons;
- 1.3. GATA inhibitori, piemēram,
K-11706;
- 1.4. transformējošā augšanas faktora- β (TGF- β) inhibitori, piemēram,
luspatercept;
sotatercept;

-
- 1.5. iedzimto labotājreceptoru agonisti, piemēram, asialo EPO; karbamilēts EPO (*CEPO*);
 2. peptīdu hormoni un hormonu modulatori;
 - 2.1. horiongonadotropīns (*CG*) un luteinizējošais hormons (*LH*) un to atbrīvotājfaktori (piemēram, buserelīns, deslorelīns, gonadorelīns, goserelīns, leiprorelīns, nafarelīns un triptorelīns) vīriešiem;
 - 2.2. kortikotropīni un to atbrīvotājfaktori, piemēram, kortikorelīns;
 - 2.3. augšanas hormons (*GH*), tā fragmenti un atbrīvotājfaktori, tostarp arī: augšanas hormona fragmenti, piemēram, AOD-9604 un hGH 176-191; augšanas hormona atbrīvotāj hormons (*GHRH*) un tā analogi, piemēram, CJC-1293, CJC-1295, sermorelīns un tesamorelīns, augšanas hormona sekrēcijas stimulatori (*GHS*), piemēram, grelīns un grelīna mimētiķi, piemēram, anamorelīns, ipamorelīns un tabimorelīns; augšanas hormona atbrīvotājpeptīdi (*GHRP*), piem., aleksamorelīns, *GHRP-1*, *GHRP-2* (pralmorelīns), *GHRP-3*, *GHRP-4*, *GHRP-5*, *GHRP-6* un heksarelīns;
 3. augšanas faktori un augšanas faktoru modulatori, tostarp arī:
 - fibroblastu augšanas faktori (*FGF*);
 - hepatocītu augšanas faktors (*HGF*);
 - insulīnam līdzīgais augšanas faktors-1 (*IGF-1*) un tā analogi;
 - mehāniskie augšanas faktori (*MGF*);
 - trombocītu atvasinājumu augšanas faktors (*PDGF*);
 - timozīns-β4 un tā atvasinājumi, piemēram, TB-500;
 - vaskulāri endoteliālais augšanas faktors (*VEGF*);

citi augšanas faktori vai augšanas faktoru modulatori, kas ietekmē muskuļu, cīpslu vai saišu proteīnu sintēzi, sabrukšanu, vaskularizāciju, enerģijas izmantošanu, reģenerācijas spējas vai pārmaiņas šķiedru struktūrā.

S3. BETA-2 AGONISTI

Ir aizliegti visi selektīvie un neselektīvie beta-2 agonisti, tostarp visi optiskie izomēri.

Tostarp ir aizliegti arī šādi līdzekļi:

fenoterols;
formoterols;
higenamīns;
indakaterols;
olodaterols;
prokaterols;
reproterols;
salbutamols;
salmeterols;
terbutalīns;
tolobuterols;
vilanterols,

izņemot

- salbutamolu inhalāciju veidā (ne vairāk kā 1600 mikrogrami 24 stundu laikā, kas sadalīti vairākās devās, un ne vairāk kā 800 mikrogrami 12 stundu laikā, sākot no jebkuras devas);
- formoterolu inhalāciju veidā (maksimālā saņemtā deva 54 mikrogrami 24 stundu laikā);
- salmeterolu inhalāciju veidā (maksimālā saņemtā deva 200 mikrogrami 24 stundu laikā).

Ja salbutamola koncentrācija urīnā pārsniedz 1000 ng/ml vai formoterola koncentrācija urīnā pārsniedz 40 ng/ml, nevar uzskatīt, ka viela ir lietota terapeitiskos nolūkos, un to uzskata par nelabvēlīgu analīžu rezultātu, ja vien sportists, veicot kontrolētu farmakokinētisko izmeklējumu, nepierāda, ka šo novirzi analīzes rezultātos ir radījusi terapeitiskas devas lietošana inhalāciju veidā, nepārsniedzot iepriekš norādīto maksimālo devu.

S4. HORMONI UN VIELMAIŅAS MODULATORI

Ir aizliegti šādi hormoni un vielmaiņas modulatori:

1. aromatāzes inhibitori, tostarp arī šādi:
 - (6-okso) 4-androstēn-3,6,17-trions;
 - aminoglutetimīds;
 - anastrozols;
 - androsta-1,4,6-triēn-3,17-dions (androstatriēndions);
 - androsta-3,5-diēn-7,17-dions (arimistāns);
 - eksemestāns;
 - formestāns;
 - letrozols;
 - testolaktons;
2. selektīvie estrogēnu receptoru modulatori (*SERM*), tostarp arī šādi:
 - raloksifēns;
 - tamoksifēns;
 - tozemifēns;
3. citas vielas ar antiestrogēnu iedarbību, tostarp arī šādas:
 - klomifēns;
 - ciklofenils;
 - fulvestrants;
4. miostatīna funkciju(-as) modificējoši līdzekļi, tostarp arī šādi:
5. vielmaiņas modulatori:
 - 5.1. AMP aktivētās proteīnkināzes aktivatori (*AMPK*), piemēram, *AICAR* un *SR9009*, un peroksisomas proliferācijas aktivētā receptora δ (*PPAR δ*) agonisti, piemēram, 2-(2-metil-4-((4-metil-2-(4-(trifluormetil)fenil)tiazol-5-il)metiltio)fenoksi) etiķskābe (*GW1516*, *GW501516*);
 - 5.2. insulīni un insulīna mimētiķi;
 - 5.3. meldonijs;
 - 5.4. trimetazidīns.

S5. DIURĒTISKIE LĪDZEKĻI UN CITI MASKĒTĀJLĪDZEKĻI

Ir aizliegti šādi diurētiskie un maskētājliedzekļi, kā arī citas vielas, kurām ir līdzīga ķīmiskā struktūra vai bioloģiskā iedarbība.

Tostarp ir aizliegti arī šādi līdzekļi:

- desmopresīns, probenecīds, plazmas tilpuma palielinātāji (piemēram, intravenozi ievadīts albumīns, dekstrāns, hidroksietilciete un mannīts);
- acetazolamīds, amilorīds, bumetanīds, kanrenons, hlortalidons, etakrīnskābe, furosemīds, indapamīds, metolazons, spironolaktons, tiazīdi (piemēram, bendroflumetiazīds, hlortiazīds, hidrohlortiazīds), triamterēns un vaptāni (piemēram, tolvaptāns),

izņemot

- drospirenonu, pamabromu un oftalmoloģiskai lietošanai paredzētus oglekļa anhidrāzes inhibitorus (piemēram, dorzolamīdu un brinzolamīdu);
- zobārstniecības anestēzijai paredzētu feliprezīnu, ko ievada lokāli.

Ja *sportista paraugā* jebkurā laikā vai *sacensību laikā* konstatē kādu no šīm vielām, kam ir noteikta robežvērtība – formoterolu, salbutamolu, katīnu, efedrīnu, metilefedrīnu vai pseudoefedrīnu – un kas lietota kopā ar kādu diurētisku vai citu maskētājliedzekli, tad to uzskata par *nelabvēlīgu analīžu rezultātu*, ja vien šis *sportists* papildus attiecīgā diurētiskā vai cita maskētājliedzekļa lietošanas atļaujai nav saņēmis apstiprinātu attiecīgās vielas *terapeitiskās lietošanas atļauju (TLA)*.

AIZLIEGTĀS METODEDES

M1. MANIPULĀCIJAS AR ASINĪM UN ASINS KOMPONENTIEM

Ir aizliegtas šādas metodes:

1. jebkādas cilmes un daudzuma autologu, homologu vai heterologu asins vai eritrocītu preparātu vai sarkano asins ķermenīšu pagatavošanu *ievadīšana* vai atpakaļievadīšana asinsritē;
2. skābekļa uzņemšanas, pārneses vai piegādes mākslīga veicināšana.
Tostarp ir aizliegtas arī šādas metodes:
perfluorsavienojumu, efaproksirāla (RSR13) un modificēta hemoglobīna preparātu (piemēram, hemoglobīnu saturošu asins aizvietošanu vai hemoglobīna produktu mikrokapsulu) lietošana, izņemot bagātināšanu ar skābekli inhalācijas ceļā;
3. jebkādas intravaskulāras manipulācijas ar asinīm vai asins komponentiem, izmantojot fizikālas vai ķīmiskas metodes.

M2. ĶĪMISKAS UN FIZIKĀLAS MANIPULĀCIJAS

Ir aizliegtas šādas metodes:

1. *falsifikācija* vai *falsifikācijas mēģinājums*, lai mainītu *dopinga kontroles* laikā savāktu *paraugu* sākotnējo stāvokli un derīgumu.
Tostarp ir aizliegtas arī šādas darbības:
urīna aizvietošana un/vai viltošana (piemēram, proteāzes);
2. ir aizliegtas tāda vielas daudzuma intravenozās infūzijas un/vai injekcijas, kas pārsniedz 100 ml 12 stundu laikā, izņemot, ja tās likumīgi saņemtas, ārstējoties slimnīcā, veicot ķirurģiskas procedūras vai izdarot klīniskos izmeklējumus diagnosticēšanas nolūkā.

M3. GĒNU DOPINGS

Ir aizliegts šāds gēnu dopings, kas var uzlabot sportisko sniegumu:

1. nukleīnskābju polimēru vai nukleīnskābju analogu izmantošana;
2. gēnu rediģēšanas vielu lietošana, lai mainītu genoma sekvenci, un/vai gēna ekspresijas transkripcija, vai epiģenētiska regulēšana;
3. normālu vai ģenētiski modificētu šūnu izmantošana.

VIELAS UN METODEDES AIZLIEGTAS SACENSĪBU LAIKĀ

PAPILDUS S0–S5. PUNKTĀ DEFINĒTAJĀM VIELU GRUPĀM UN M1.–M3. PUNKTĀ MINĒTAJĀM METOŽU GRUPĀM SACENSĪBU LAIKĀ IR AIZLIEGTAS TURPMĀK NORĀDĪTĀS GRUPAS.

AIZLIEGTĀS VIELAS

S6. STIMULĒJOŠIE LĪDZEKĻI

Ir aizliegta jebkādu stimulējošo līdzekļu, tostarp visu optisko izomēru (piemēram, atbilstošā gadījumā *d*- un *l*-), lietošana.

Stimulējošie līdzekļi ir šādi:

a) nespecifiski stimulējošie līdzekļi:

adrafinils;
amfepramons;
amfetamīns;
amfetaminils;
amifenazols;
benfluorekss;
benzilpiperazīns;
bromantāns;
klobenzorekss;
kokaīns;
kropropamīds;
krotetamīds;
fenkamīns;
fenetilīns;
fenfluramīns;
fenproporekss;
fonturacetāms [4-fenilpiracetāms (karfedons)];
furfenorekss;
lisdeksamfetamīns;
mefenorekss;
mefentermīns;
mezokarbs;
(d-)metamfetamīns;
p-metilamfetamīns;
modafinils;
norfenfluramīns;
fendimetrazīns;
fentermīns;
prenilamīns;
prolintāns.

Stimulējošie līdzekļi, kas nav tieši norādīti šajā sarakstā, ir *specifiski stimulējošie līdzekļi*.

b) specifiski stimulējošie līdzekļi

(piemēri):

1,3-dimetilbutilamīns;
4-metilheksān-2-amīns (metilheksanamīns);
benzfetamīns;
katīns**;
katinons un tā analogi, piemēram, mefedrons, metedrons un α -pirolidinovalerofenons;
dimetilamfetamīns;
efedrīns***;
epinefrīns**** (adrenalīns);
etamivāns;
etilamfetamīns;
etilefrīns;
famprofazons;
fenbutrazāts;
fenkamfamīns;
heptamīnols;
hidroksiamfetamīns (parahidroksiamfetamīns);
izometeptēns;
levmetamfetamīns;
meklofenoksāts;
metilēndioksimetamfetamīns;
metilefedrīns***;
metilfenidāts;
niketamīds;
norfenefrīns;
oktopamīns;
oksilofrīns (metilsinefrīns);
pamolīns;
pentetrazols;
fenetilamīns un tā atvasinājumi;
fenmetrazīns;
fenprometamīns;
propilheksedrīns;
pseidoefedrīns*****;
selegilīns;
sibutramīns;
strihnīns;
tenamfetamīns (metilēndioksiamfetamīns);
tuaminoheptāns

un citas vielas, kurām ir līdzīga ķīmiskā struktūra vai bioloģiskā iedarbība,

izņemot

- klonidīnu;
- lokālai/oftalmoloģiskai lietošanai paredzētus imidazola atvasinājumus un tos stimulējošos līdzekļus, kas iekļauti 2018. gada Uzraudzības programmā*.

* Bupropions, kofeīns, nikotīns, fenilefrīns, fenilpropanolamīns, pipradrols un sinefrīns – šīs vielas ir iekļautas 2018. gada Uzraudzības programmā un netiek uzskatītas par *aizliegtām vielām*.

** Katīns – tā lietošana ir aizliegta, ja tā koncentrācija urīnā pārsniedz 5 mikrogramus mililitrā.

*** Efedrīns un metilefedrīns – tā lietošana ir aizliegta, ja tā koncentrācija urīnā pārsniedz 10 mikrogramus mililitrā.

**** Epinefrīns (adrenalīns) – to nav aizliegts lietot lokāli, piemēram, nazāli vai oftalmoloģiski, vai kopā ar vietējās anestēzijas līdzekļiem.

***** Pseudoefedrīns – tā lietošana ir aizliegta, ja tā koncentrācija urīnā pārsniedz 150 mikrogramus mililitrā.

S7. NARKOTISKĀS VIELAS

Ir aizliegtas šādas narkotiskās vielas:

buprenorfīns;
dekstromoramīds;
diamorfījs (heroīns);
fentanils un tā atvasinājumi;
hidromorfons;
metadons;
morfījs;
nikomorfījs;
oksikodons;
oksimorfons;
pentazocīns;
petidīns.

S8. KANABINOĪDI

Ir aizliegti šādi kanabinoīdi:

- dabīgie kanabinoīdi, piemēram, kanabiss, hašišs un marihuāna;
- sintētiskie kanabinoīdi, piemēram, delta 9 tetrahidrokanabinols (THC) un citas kanabimimētiskās vielas,

izņemot

- kanabidiolu.

S9. GLIKOKORTIKOĪDI

Aizliegti ir visi glikokortikoīdi, ja tie organismā tiek ievadīti perorāli, intravenozi, intramuskulāri vai rektāli.

Aizliegti ir, piemēram, šādi glikokortikoīdi:

betametazons;

budesonīds;

kortizons;

deflazakorts;

deksametazons;

flutikazons;

hidrokortizons;

metiprednizolons;

prednizolons;

prednizons;

triamcinolons.

VIELAS, KAS AIZLIEGTAS NOTEIKTOS SPORTA VEIDOS

P1. BETA BLOKATORI

Turpmāk minētajos sporta veidos beta blokatoru lietošana ir aizliegta tikai *sacensību laikā*, bet ar zvaigznīti atzīmētajos sporta veidos tā ir aizliegta arī *ārpus sacensību laikā*.

- Loka šaušana (WA)*
- Autosports (FIA)
- Biljards (visās disciplīnās) (WCBS)
- Šautriņu mešana (WDF)
- Golfs (IGF)
- Šaušana (ISSF, IPC)*
- Slēpošana/snovbords (FIS) trampīnlēkšanā, frīstaila lielā trampīna/rampas disciplīnās un snovborda rampas/lielā trampīna disciplīnās
- Zemūdens sporta veidi (CMAS) – pastāvīga svara apnoja ar vai bez pleznām, dinamiskā apnoja ar vai bez pleznām, frīdaiving, *Jump Blue* apnoja, zemūdens medības, statiskā apnoja, zemūdens šaušana un mainīga svara apnoja

* Beta blokatoru lietošana ir aizliegta arī *ārpus sacensību laikā*.

Beta blokatoru piemēri:

acebutolols;	labetalols;
alprenolols;	levobunolols;
atenolols;	metipranolols;
betaksolols;	metoprolols;
bisoprolols;	nadolols;
bunolols;	oksprenolols;
karteolols;	pindolols;
karvedilols;	propranolols;
celiprolols;	sotalols;
esmolols;	timolols.

www.wada-ama.org

PASAULES ANTIDOPINGA AĢENTŪRA
Godīga spēle